

Warszawa, dnia 26 listopada 2021 r.

Poz. 2150

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 28 października 2021 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej
w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych**

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 555), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury oraz Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 listopada 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. poz. 2383).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury oraz Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 listopada 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. poz. 2383), które stanowią:

„§ 2. Kursy z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia są prowadzone na podstawie przepisów obowiązujących w dniu ich rozpoczęcia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 1 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.”.

Minister Infrastruktury: *A. Adamczyk*

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działami administracji rządowej – transport oraz żegluga śródlądowa, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. z 2021 r. poz. 937).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Infrastruktury
z dnia 28 października 2021 r. (poz. 2150)

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA TRANSPORTU, BUDOWNICTWA I GOSPODARKI MORSKIEJ¹⁾

z dnia 29 maja 2012 r.

w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych

Na podstawie art. 58 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 756) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 4 pkt 1–3 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, w stosunku do podmiotów wykonujących działalność w zakresie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych, zwanych dalej „prowadzącymi kursy”;
- 2) rodzaje i zakres kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych, zwane dalej „kursami”, ich ramowy program oraz minimalny czas ich trwania, a także warunki wydawania zaświadczenia potwierdzającego ukończenie odpowiedniego kursu;
- 3) warunki i sposób przechowywania dokumentacji dotyczącej prowadzonych kursów;
- 4) wzór wniosku o wpis do rejestru podmiotów prowadzących kursy oraz wzór zaświadczenia potwierdzającego wpis podmiotu do tego rejestru;
- 5) wzór zaświadczenia o ukończeniu kursu;
- 6) wysokość opłaty za wpis do rejestru podmiotów prowadzących kursy.

§ 2. Prowadzący kursy powinni posiadać:

- 1) warunki lokalowe gwarantujące przeprowadzenie kursów, w tym:
 - a) salę wykładową,
 - b) miejsce do przeprowadzania ćwiczeń praktycznych w zakresie objętym kursem,
 - c) (uchylona),²⁾
 - d)³⁾ pomieszczenie do przechowywania dokumentacji dotyczącej prowadzonych kursów,
 - e) zaplecze sanitarne;
- 2) zbiór przepisów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych oraz materiały dydaktyczne i pomoce naukowe, właściwe do rodzaju prowadzonego kursu.

§ 3. Wykładowca prowadzący zajęcia w ramach kursów jest obowiązany:

- 1) posiadać wykształcenie wyższe, w szczególności w zakresie właściwości towarów niebezpiecznych, konstrukcji lub eksploatacji opakowań, cystem lub środków transportu przeznaczonych do ich przewozu, ratownictwa, ochrony przeciwpożarowej lub bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych, oraz co najmniej 5-letnią praktykę zawodową w dziedzinach objętych tematyką prowadzonych kursów lub

¹⁾ Obecnie działami administracji rządowej – transport oraz żegluga śródlądowa kieruje Minister Infrastruktury, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. z 2021 r. poz. 937).

²⁾ Przez § 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Infrastruktury oraz Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 listopada 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. poz. 2383), które weszło w życie z dniem 11 stycznia 2020 r.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

- 2) odpowiednio do prowadzonych zajęć w ramach kursów posiadać świadectwo doradcy do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych, w zakresie przewozu:
 - a) drogowego towarów niebezpiecznych,
 - b) koleją towarów niebezpiecznych lub
 - c) żegluga śródlądową towarów niebezpiecznych.

§ 4.⁴⁾ 1. Prowadzący kurs zapewnia prowadzenie zajęć dydaktycznych w sali wykładowej, która spełnia następujące wymagania:

- 1) ma powierzchnię nie mniejszą niż 25 m²;
- 2) jest wyposażona w stoliki i miejsca siedzące dla każdej osoby biorącej udział w kursie;
- 3) jest oświetlona, przewietrzana i posiada ogrzewanie;
- 4) jest odizolowana od innych pomieszczeń w sposób zapewniający kursantom ciszę i brak wpływu czynników negatywnie oddziałujących na koncentrację uwagi lub przyswajanie wiedzy;
- 5) jest wyposażona w materiały dydaktyczne i pomoce naukowe zapewniające prawidłową realizację celów kształcenia, obejmujące co najmniej plansze oraz prezentacje multimedialne.

2. Jeżeli w sali wykładowej jest prowadzone jednocześnie szkolenie dla więcej niż 20 osób, to powierzchnia określona w ust. 1 pkt 1 zostaje zwiększona o 1 m² na każdą szkoloną osobę powyżej liczby 20 osób.

§ 5. 1. Godzina lekcyjna kursu trwa 45 minut.

2. Czas trwania kursu w ciągu jednego dnia nie może przekroczyć 8 godzin lekcyjnych.

3.⁵⁾ Kursant nie może uczestniczyć w więcej niż 8 godzinach lekcyjnych zajęć dziennie w przypadku uczestniczenia w więcej niż jednym kursie tego samego dnia.

§ 6. 1. Prowadzący kurs przechowuje prowadzoną dokumentację dotyczącą:

- 1) zajęć teoretycznych i praktycznych obejmującą dziennik zajęć zawierający:
 - a) imiona i nazwiska uczestników kursu,
 - b) listę obecności uczestników kursu na poszczególnych zajęciach,
 - c) wykaz przeprowadzonych zajęć zgodnie z programem kursu, w tym:
 - liczbę godzin przeprowadzonych zajęć,
 - terminy przeprowadzonych zajęć,
 - tematy przeprowadzonych zajęć,
 - imię i nazwisko wykładowcy prowadzącego zajęcia;
- 2) wykładowcy prowadzącego zajęcia w ramach kursu obejmującą:
 - a) kopię dokumentu potwierdzającego spełnianie wymagań, o których mowa w § 3 pkt 1, lub
 - b) kopię świadectwa doradcy;
- 3)⁶⁾ ewidencji wydanych zaświadczeń o ukończeniu kursu obejmującej:
 - a) imiona i nazwiska uczestników kursu oraz numery PESEL albo daty urodzenia w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL,
 - b) zakres i rodzaj ukończonego kursu,
 - c) datę ukończenia kursu,
 - d) datę odbioru i podpis odbierającego zaświadczenie o ukończeniu kursu,
 - e) numer wydanego zaświadczenia o ukończeniu kursu.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

⁵⁾ Dodany przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

2.⁷⁾ Dokumentację, o której mowa w ust. 1, przechowuje się przez okres 5 lat, licząc od dnia dokonania ostatniego wpisu w dzienniku zajęć, w pomieszczeniu umożliwiającym przechowywanie dokumentacji związanej z prowadzonymi kursami w sposób uniemożliwiający dostęp osób postronnych.

3. (uchylony).⁸⁾

§ 7. 1. Ustala się następujące rodzaje kursów:

- 1) kurs ADR początkowy i doskonalący;
- 2) kurs na eksperta ADN;
- 3) kurs na eksperta ADN do spraw przewozu gazów;
- 4) kurs na eksperta ADN do spraw przewozu chemikaliów;
- 5) kurs doradcy.

2. Zakres, ramowy program i minimalny czas trwania kursu:

- 1) ADR początkowego i doskonalącego określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) na eksperta ADN, eksperta ADN do spraw przewozu gazów oraz eksperta ADN do spraw przewozu chemikaliów określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) doradcy określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 8.⁹⁾ 1. W ramach kursu ADR początkowego wyróżnia się:

- 1) kurs podstawowy;
- 2) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach;
- 3) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1;
- 4) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7.

2. W ramach kursu ADR doskonalącego wyróżnia się:

- 1) kurs podstawowy;
- 2) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach;
- 3) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1;
- 4) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7.

3. Kursy, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują również zajęcia praktyczne z zakresu objętego tematyką zajęć teoretycznych oraz sposobów udzielania pierwszej pomocy, gaszenia pożaru oraz postępowania w razie zaistnienia wypadku lub awarii.

4. W odniesieniu do kursów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w ust. 2 pkt 1 i 2, w celu przeprowadzenia zajęć praktycznych minimalny czas trwania kursu przedłuża się o dodatkową godzinę lekcyjną dla każdego pięciu osób uczestniczących w kursie.

§ 9.¹⁰⁾ 1. Kurs podstawowy w ramach kursu ADR początkowego lub doskonalącego prowadzony łącznie z jednym lub więcej niż jednym kursem specjalistycznym, o którym mowa w § 8, może odbywać się w formie kursu zintegrowanego.

2. W przypadku kursu zintegrowanego obejmującego swoim zakresem kursy, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w § 8 ust. 2 pkt 1 i 2, przeprowadza się jedno zajęcia praktyczne dla całego kursu.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁸⁾ Przez § 1 pkt 4 lit. c rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 6 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

§ 10.¹¹⁾ 1. Warunkiem wydania zaświadczenia potwierdzającego ukończenie odpowiedniego rodzaju kursu jest uczestnictwo w zajęciach zgodnie z programem kursu.

2. Dopuszcza się nieobecność na kursie w łącznym wymiarze nieprzekraczającym:

- 1) 45 minut w przypadku kursu, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 1;
- 2) 30 minut w przypadku kursu, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 2–4 oraz § 8 ust. 2.

3. W przypadku kursu zintegrowanego stosuje się limity dopuszczalnej nieobecności, o których mowa w ust. 2, przypadające na poszczególne kursy wchodzące w skład kursu zintegrowanego.

4. W przypadku kursu doradcy dopuszcza się nieobecność w wymiarze nieprzekraczającym 25% zajęć teoretycznych.

5. Wzór zaświadczenia o ukończeniu kursu określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 11. 1. Wzór wniosku o wpis do rejestru podmiotów prowadzących kursy z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

2. Wzór zaświadczenia potwierdzającego wpis podmiotu do rejestru podmiotów prowadzących kursy z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 12. Wysokość opłaty za wpis podmiotu do rejestru podmiotów prowadzących kursy wynosi 600 zł.

§ 13. 1. Do postępowań w sprawie wpisu do rejestru podmiotów prowadzących kursy wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się wzory wniosków obowiązujących w dniu złożenia wniosku o taki wpis.

2. Kursy rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia mogą być prowadzone na podstawie ramowych programów obowiązujących w dniu ich rozpoczęcia.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia¹²⁾, z wyjątkiem:

- 1) § 2 i 3 oraz § 6 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia¹²⁾;
- 2) § 10 ust. 2, który wchodzi w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia^{12), 13)}

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

¹²⁾ Rozporządzenie zostało ogłoszone w dniu 31 maja 2012 r.

¹³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone:

- 1) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 września 2005 r. w sprawie kursów kształcących dla kierowców przewożących towary niebezpieczne (Dz. U. poz. 1571), które na podstawie art. 133 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. poz. 1367 i 1454) utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia;
- 2) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. w sprawie uzyskiwania świadectwa przeszkolenia doradcy do spraw bezpieczeństwa w zakresie transportu drogowego towarów niebezpiecznych (Dz. U. poz. 1654), które na podstawie art. 133 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w zakresie § 1 pkt 1 oraz § 2–5;
- 3) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 27 września 2004 r. w sprawie świadectwa doradcy do spraw bezpieczeństwa przewozu materiałów niebezpiecznych statkami żeglugi śródlądowej (Dz. U. poz. 2256), które na podstawie art. 133 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w zakresie § 1 pkt 1 – w części dotyczącej zakresu kursu, § 2 oraz załącznika nr 1.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 29 maja 2012 r.

Załącznik nr 1¹⁴⁾

ZAKRES, RAMOWY PROGRAM I MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU ADR

1. Kurs ADR początkowy

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	Kurs podstawowy obejmuje tematy:	
	a) wymagania ogólne dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych, w tym przepisy prawne, podstawowe definicje, szkolenie osób zaangażowanych w przewóz towarów niebezpiecznych oraz wyłączenia stosowania przepisów Umowy ADR	2
	b) główne rodzaje zagrożeń – podstawy klasyfikacji towarów niebezpiecznych, rozpoznawanie zagrożeń na podstawie nalepek i znaków	2
	c) informacje na temat ochrony środowiska i kontroli przewozu odpadów	1
	d) działania zapobiegawcze i środki bezpieczeństwa właściwe dla różnych rodzajów zagrożeń	1
	e) czynności, które należy podjąć po zaistnieniu wypadku, w szczególności w zakresie pierwszej pomocy, bezpieczeństwa ruchu drogowego, używania sprzętu ochronnego, w tym gaśniczego oraz środków ochrony indywidualnej	1
	f) oznakowania oraz umieszczania nalepek ostrzegawczych i tablic barwy pomarańczowej	1
	g) odpowiedzialność kierowcy i innych uczestników przewozu towarów niebezpiecznych	2
	h) przeznaczenie i sposób działania wyposażenia technicznego pojazdów, w tym wyposażenia przeciwpożarowego oraz wyposażenia ochronnego (ogólnego i indywidualnego) – wymagania i sposób użycia	2
	i) manipulowanie sztukami przesyłki i ich układanie, załadunek i rozładunek, w tym zakazy ładowania razem różnych towarów niebezpiecznych, ograniczenia przy przewozie z żywnością, środki ostrożności, które powinny być podjęte podczas załadunku i rozładunku towarów niebezpiecznych, oraz mocowanie i zabezpieczanie ładunku, a także wymagania wynikające z obowiązujących norm	2
	j) informacje na temat realizacji przewozu kombinowanego	1
	k) ograniczenia przejazdu przez tunele oraz postępowanie kierowcy podczas takiego przejazdu, w szczególności zapobieganie wypadkom, bezpieczeństwo, postępowanie w przypadku pożaru lub innych zagrożeń	1
	l) ochrona towarów niebezpiecznych	1
m) dokumentacja wymagana przy przewozie towarów niebezpiecznych, w tym zawartość i zasady sporządzania dokumentu przewozowego	1	

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 8 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

2	Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach obejmuje tematy:	
	a) zachowanie się pojazdów na drodze, z uwzględnieniem przemieszczania się ładunku	1
	b) wymagania dotyczące pojazdów i cystern, w szczególności: - pojazdy i ich wymagania techniczne, - budowa cystern i ich wyposażenie obsługowe i konstrukcyjne, - kody cystern, - rodzaje i terminy badań cystern	7
	c) ogólne wiadomości teoretyczne na temat różnych systemów napełniania i opróżniania cystern	2
	d) dodatkowe przepisy szczególne dotyczące używania pojazdów, w szczególności świadectw dopuszczenia pojazdu ADR, znaków dopuszczenia, oznakowania tablicami barwy pomarańczowej oraz umieszczania nalepek ostrzegawczych	3
3	Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1 obejmuje tematy:	
	a) specyficzne zagrożenia stwarzane przez materiały wybuchowe i przedmioty z materiałami wybuchowymi	1
	b) szczególne wymagania, w tym zakazy, dotyczące pakowania i ładowania razem różnych materiałów i przedmiotów klasy 1	1
	c) wymagania dotyczące pojazdów EX/II i EX/III oraz MEMU	2
	d) przepisy szczególne dotyczące materiałów i przedmiotów wybuchowych, świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR, oznakowania tablicami barwy pomarańczowej oraz umieszczania znaków i nalepek ostrzegawczych	4
4	Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7 obejmuje tematy:	
	a) specyficzne zagrożenia związane z promieniowaniem jonizującym	2
	b) szczególne wymagania dotyczące pakowania, manipulowania, ładowania razem i układania materiałów promieniotwórczych	3
	c) dodatkowe przepisy szczególne dotyczące materiałów promieniotwórczych, oznakowania tablicami barwy pomarańczowej oraz umieszczania znaków i nalepek ostrzegawczych	2
	d) szczególne środki bezpieczeństwa, które powinny być podjęte w razie wypadku z materiałem promieniotwórczym	1

2. Kurs ADR doskonalący

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	Kurs podstawowy	14
2	Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach	6
3	Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1	5
4	Kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7	5
– w zakresie obowiązujących regulacji prawnych oraz nowych rozwiązań merytorycznych dotyczących przewozu drogowego towarów niebezpiecznych objętych ramowym programem kursu ADR początkowego		

3. Zajęcia praktyczne w zakresie udzielania pierwszej pomocy, gaszenia pożarów oraz postępowania w razie zaistnienia wypadku lub awarii

Temat nauczania	Cel nauczania	Treść nauczania	Sposób realizacji
Gaszenie pożarów	Nabycie umiejętności posługiwania się gaśnicą, w szczególności w przypadku zdarzeń dotyczących towarów niebezpiecznych	Prezentacja zasad i sposobów posługiwania się gaśnicą	Ćwiczenia z instruktazem, z uwzględnieniem pisemnych instrukcji zgodnych z ADR
Pierwsza pomoc	Poznanie sposobów postępowania w przypadku obrażeń będących skutkiem oddziaływania towaru niebezpiecznego	Czynności, które należy podjąć odpowiednio do rodzaju obrażeń będących skutkiem oddziaływania towaru niebezpiecznego	Ćwiczenia z instruktazem
Postępowania w razie zaistnienia wypadku lub awarii	Uświadomienie skutków, które może spowodować wypadek lub awaria środka transportu przewożącego towary niebezpieczne, oraz przedstawienie wytycznych w zakresie odpowiedniego działania	Procedury powiadamiania i postępowania w przypadkach zagrożeń. Zasady postępowania w miejscu wypadku lub awarii, w tym stosowanie sprzętu ochrony ogólnej i indywidualnej. Zabezpieczenie miejsca wypadku lub awarii. Wykorzystanie możliwie wszystkich dostępnych informacji dotyczących towarów niebezpiecznych. Rozpoznawanie zagrożeń i sposoby ich usuwania. Działania zmierzające do ograniczenia skutków wypadku lub awarii. Wyposażenie i inne środki, które powinny być użyte w celu zminimalizowania zagrożeń	Ćwiczenia z instruktazem, z uwzględnieniem pisemnych instrukcji zgodnych z ADR

ZAKRES, RAMOWY PROGRAM I MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU NA EKSPERTA ADN, EKSPERTA ADN DO SPRAW PRZEWOZU GAZÓW ORAZ EKSPERTA ADN DO SPRAW PRZEWOZU CHEMIKALIÓW

I. KURS NA EKSPERTA ADN (podstawowy)

Wymagania dotyczące szkolenia ekspertów – część ogólna kursu podstawowego

I) Ogólna część powinna obejmować co najmniej następujące informacje:

Ogólne:

Cele i struktura ADN.

Konstrukcja i wyposażenie:

- konstrukcja i wyposażenie statków podlegających ADN.

Techniki pomiarowe:

- pomiary toksyczności, zawartości tlenu, wybuchowości.

Wiedza o produktach:

- klasyfikacja i charakterystyka zagrożeń towarów niebezpiecznych.

Załadunek, wyładunek i przewóz:

- załadunek, wyładunek, wymagania dotyczące ogólnej eksploatacji oraz wymagania dotyczące przewozu.

Dokumenty:

- dokumenty, które powinny znajdować się na pokładzie podczas przewozu.

Zagrożenia i środki zapobiegawcze:

- ogólne środki bezpieczeństwa.

Ćwiczenia praktyczne:

- ćwiczenia praktyczne, szczególnie w odniesieniu do wchodzenia do pomieszczeń, używania gaśnic, sprzętu przeciwpożarowego oraz osobistego wyposażenia ochronnego, jak również detektorów gazów łatwopalnych, mierników tlenu i toksymetrów.

Stateczność:

- parametry i poziomy stateczności,
- przechyły,
- przykłady obliczeń,
- stateczność awaryjna, stany pośrednie i końcowy zatopienia,
- wpływ powierzchni swobodnych,
- zmiana stateczności na bazie kryteriów stateczności wyjściowej,
- zmiana stateczności z udziałem krzywych ramienia dźwigni,
- zastosowanie urządzenia kontrolującego stan załadowania,
- użycie urządzenia kontrolującego stan załadowania do obliczania załadowania,
- zastosowanie książki stateczności zgodnie z działem 9.3 ADN.

oraz do wyboru (część specjalistyczna):

I A) Część dotycząca „statków przewożących ładunek suchy” powinna obejmować co najmniej następujący zakres programowy kursu:

Konstrukcja i wyposażenie:

- konstrukcja i wyposażenie statków do przewozu ładunków suchych.

Zajmowanie się ładowniami i przyległymi pomieszczeniami:

- odgazowanie, czyszczenie, konserwacja,
- wentylacja ładowni i przestrzeni poza obszarami ochraniającymi.

Załadunek, wyładunek i przewóz:

- wymagania dotyczące załadunku, wyładunku, ogólnej eksploatacji i przewozu,
- oznakowanie sztuk przesyłki.

Dokumenty:

- dokumenty, które powinny być na pokładzie w czasie przewozu.

Zagrożenia i środki zapobiegawcze:

- ogólne środki bezpieczeństwa,
- osobisty sprzęt ochrony i bezpieczeństwa.

Lub

I B) Część dotycząca zbiornikowców powinna obejmować co najmniej następujący zakres programowy kursu:

Konstrukcja i wyposażenie:

- konstrukcja i wyposażenie zbiornikowców,
- wentylacja,
- systemy załadunku i wyładunku.

Zajmowanie się zbiornikami ładunkowymi i przyległymi pomieszczeniami:

- odgazowywanie, czyszczenie, konserwacja,
- podgrzewanie i chłodzenie ładunku,
- manipulowanie naczyniami dla ładunków resztkowych.

Techniki pomiaru i próbkowania:

- pomiary toksyczności, zawartości tlenu i wybuchowości,
- pobieranie próbek.

Załadunek, rozładunek i przewóz:

- załadunek, rozładunek, ogólne wymagania eksploatacyjne i przewozowe.

Dokumenty:

- dokumenty, które powinny być na pokładzie w czasie przewozu.

Zagrożenia i środki zapobiegawcze:

- środki zapobiegawcze oraz ogólne bezpieczeństwo,
- iskrzenie,
- osobiste wyposażenie ochrony i bezpieczeństwa,
- pożary i pożarnictwo.

II. KURS NA EKSPERTA ADN DO SPRAW PRZEWOZU GAZÓW**Kurs specjalistyczny dotyczący gazów powinien obejmować co najmniej następujący zakres programowy:**

Znajomość fizyki i chemii:

- prawa gazowe, np. Boyle'a, Gay-Lussaca i podstawowe;
- ciśnienia cząstkowe i mieszaniny, np. definicje i proste obliczenia, wzrost ciśnienia oraz odgazowanie zbiorników ładunkowych;
- liczba Avogadro i obliczanie masy idealnego gazu oraz zastosowanie formuły masy;
- gęstość masowa, gęstość względna i objętość cieczy, np. gęstość i objętość w stosunku do wzrostu temperatury oraz maksymalnego stopnia napełnienia;
- ciśnienie i temperatura krytyczna;
- polimeryzacja, np. problemy teoretyczne i praktyczne, warunki przewozu;
- parowanie, skraplanie, np. definicja, stosunek objętości cieczy do objętości pary;
- mieszanki, np. ciśnienie pary, mieszaniny i charakterystyki zagrożeń;
- związki i wzory chemiczne.

Praktyka:

- mycie zbiorników ładunkowych, np. mycie w przypadku zmiany ładunku, dodanie powietrza do ładunku, metoda mycia (odgazowania) przed wejściem do zbiorników ładunkowych;
- pobieranie próbek;
- zagrożenie wybuchem;
- zagrożenia zdrowotne;
- pomiary stężenia gazu, np. jakiego przyrządu używać i jak;
- monitorowanie zamkniętych przestrzeni i wchodzenie do nich;
- świadectwo odgazowania i pracy dozwolonej;
- stopień napełnienia i przepelnienia;
- urządzenia bezpieczeństwa;
- pompy i sprężarki.

Środki awaryjne:

- obrażenia fizyczne, np. materiały na skórze, wdychanie gazu, pomoc;
- nieprawidłowości dotyczące ładunku, np. przeciek w połączeniu, przepelnienie, polimeryzacja oraz zagrożenia w pobliżu statku.

III. KURS NA EKSPERTA ADN DO SPRAW PRZEWOZU CHEMIKALIÓW**Kurs specjalistyczny dotyczący chemikaliów powinien obejmować co najmniej następujący zakres programowy:**

Znajomość fizyki i chemii:

- produkty chemiczne, np. molekuly, atomy, stan fizyczny, kwasy, zasady, utlenianie;
- gęstość masowa, gęstość względna, ciśnienie i objętość cieczy, np. gęstość, objętość i ciśnienie z punktu widzenia wzrostu temperatury, maksymalnego stopnia napełnienia;
- temperatura krytyczna;
- polimeryzacja, np. problemy teoretyczne i praktyczne, warunki przewozu;
- mieszaniny, np. ciśnienie pary, mieszanin, charakterystyka zagrożeń;
- związki i wzory chemiczne.

<p>Praktyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyszczenie zbiorników ładunkowych, np. odgazowanie, mycie, ładunki resztkowe i naczynia dla ładunków resztkowych; - załadunek i wyładunek, np. systemy rurociągów pary, urządzenia szybkiego zamykania, wpływ temperatury; - pobieranie próbek; - niebezpieczeństwo wybuchu; - zagrożenia dla zdrowia; - pomiary stężenia gazu, np. którego przyrządu użyć i jak; - nadzorowanie przestrzeni zamkniętych i wchodzenie do nich; - świadectwa odgazowania i pracy dozwolonej; - stopień napełnienia i przepelnienia; - instalacje bezpieczeństwa; - pompy i sprężarki. <p>Środki awaryjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obrażenia fizyczne, np. kontakt z ładunkiem, wdychanie gazu, pomoc; - wady związane z towarem, np. przeciek w połączeniach, przepelnienie, polimeryzacja oraz zagrożenia w sąsiedztwie statku. 	
MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU NA EKSPERTA ADN:	
RODZAJE KURSÓW	
I + IA	Podstawowy dla ładunków suchych 32 lekcje po 45 minut – w tym 8 lekcji po 45 minut ze stateczności
I + IB	Podstawowy dla zbiornikowców 32 lekcje po 45 minut – w tym 8 lekcji po 45 minut ze stateczności
I + IA + IB	Podstawowy łączony 40 lekcji po 45 minut – w tym 8 lekcji po 45 minut ze stateczności
II	Specjalistyczny o gazach 16 lekcji po 45 minut
III	Specjalistyczny o chemikaliach 16 lekcji po 45 minut
IV. ZAKRES, RAMOWY PROGRAM ORAZ MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU ODNOWIENIOWEGO*)	
I + IA	Podstawowy dla ładunków suchych 16 lekcji po 45 minut – w tym minimum 2 lekcje po 45 minut ze stateczności
I + IB	Podstawowy dla zbiornikowców 16 lekcji po 45 minut – w tym minimum 2 lekcje po 45 minut ze stateczności
I + IA + IB	Podstawowy łączony 16 lekcji po 45 minut – w tym minimum 2 lekcje po 45 minut ze stateczności
II	Specjalistyczny o gazach 8 lekcji po 45 minut
III	Specjalistyczny o chemikaliach 8 lekcji po 45 minut
<p>*) Kurs odnowieniowy – dla osób, które przed upływem pięciu lat od dnia wydania świadectwa powinny przejść dodatkowe przeszkolenie w ciągu ostatniego roku poprzedzającego termin upływu ważności świadectwa obejmującego swym zakresem program wyszczególniony w:</p> <ul style="list-style-type: none"> I + IA dla: Podstawowy dla ładunków suchych I + IB dla: Podstawowy dla zbiornikowców I + IA + IB dla: Podstawowy łączony II dla: Specjalistyczny o gazach III dla: Specjalistyczny o chemikaliach 	

ZAKRES, RAMOWY PROGRAM I MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU DORADCY

I. Zakres kursu

Nr części	Tytuł	Liczba godzin
1	Część ogólna	24
2	Część specjalistyczna:	
	a) przewóz drogowy	16
	b) przewóz koleją	16
	c) przewóz żeglugą śródlądową	16
3	Konsultacje	4

II. Ramowy program**1.¹⁵⁾ Część ogólna**

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	Przepisy krajowe i międzynarodowe regulujące przewóz towarów niebezpiecznych , w szczególności cel i zakres regulacji oraz praktyczne posługiwanie się przepisami	1
2	Klasyfikacja towarów niebezpiecznych , w szczególności zagrożenia stwarzane przez towary niebezpieczne, zasady klasyfikacji, rola właściwych władz w procesie klasyfikacji, przepisy szczególne dla poszczególnych klas, towary niedopuszczone do przewozu, odpady niebezpieczne, materiały wybuchowe i przedmioty z materiałami wybuchowymi (klasa 1), materiały promieniotwórcze (klasa 7)	4
3	Budowa i używanie opakowań , w szczególności ogólne zasady pakowania, rodzaje i kategorie opakowań, kodowanie opakowań, instrukcje pakowania, zasady doboru opakowań, badanie opakowań	2
4	Zasady oznakowania: - nalepki ostrzegawcze, - tablice barwy pomarańczowej, - znaki i oznakowania, - szczegółowe wymagania dotyczące oznakowania m.in. sztuk przesyłek, kontenerów, kontenerów-cystern, cystern przenośnych, MEGC, MEMU i pojazdów	3

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 9 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

5	Dokumentacja: - dokument przewozowy, - certyfikat pakowania kontenera, - raport o zdarzeniu zaistniałym podczas przewozu towarów niebezpiecznych, - roczne sprawozdanie z działalności w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych	2
6	Szczególne warunki przewozu towarów niebezpiecznych: - przewóz towarów niebezpiecznych w ilościach ograniczonych i wyłączonych, - przewóz towarów niebezpiecznych na zasadach wyłączenia stosowania przepisów, - odstępstwa, ograniczenia przewozowe, - przewozy materiałów promieniotwórczych	3
7	Warunki przewozu, załadunku, rozładunku, manipulowanie ładunkiem: - przewóz w sztukach przesyłek, - przewóz towaru luzem, kontenery do przewozu towaru luzem, - pakowanie razem, - ładowanie razem	2
8	Obowiązki uczestników przewozu, kontrola przewozów, zasady odpowiedzialności za naruszenie przepisów o przewozie towarów niebezpiecznych i za szkody spowodowane takim przewozem	1
9	Ćwiczenia i konsultacje z zakresu obowiązków doradcy, w szczególności sporządzanie raportów powypadkowych, sporządzanie rocznego sprawozdania z działalności w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych oraz sporządzanie planów ochrony towarów niebezpiecznych dużego ryzyka	6

2. Część specjalistyczna:

a)¹⁶⁾ przewóz drogowy

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	Przepisy dotyczące przewozu drogowego: - przepisy krajowe i międzynarodowe dotyczące przewozu drogowego towarów niebezpiecznych	1
2	Dokumentacja: - dokumenty przewozowe w transporcie krajowym i międzynarodowym – zasady sporządzania, ćwiczenia, - instrukcje pisemne zgodne z ADR, - świadectwo dopuszczenia pojazdu ADR, - zaświadczenie ADR, - inne dokumenty wymagane przy przewozie drogowym towarów niebezpiecznych	1

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 9 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

3	<p>Pojazdy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymagania konstrukcyjne dla pojazdów, - wymagania dotyczące skrzyń ładunkowych pojazdów, - pojazdy EX/II, EX/III, FL, AT, OX, MEMU, - wyposażenie jednostek transportowych (podstawowe, dodatkowe), - sprzęt gaśniczy, - oznakowanie jednostek transportowych przewożących towary niebezpieczne w sztukach przesyłek, luzem lub w cysternach 	4
4	<p>Załadunek i rozładunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mocowanie ładunku na pojeździe, - wymagania dotyczące załadunku i rozładunku niektórych towarów, w szczególności ograniczenia ilościowe, - zakazy ładowania razem (do jednego pojazdu) różnych towarów niebezpiecznych oraz towarów niebezpiecznych z żywnością, - zakazy ładowania razem – ćwiczenia 	3
5	<p>Przewóz w cysternach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobór cysterny na podstawie właściwości fizykochemicznych towaru, - charakterystyka cystern stałych, odejmowalnych, przenośnych, kontenerów-cystern, pojazdów-baterii oraz cystern napełnianych podciśnieniowo, - kodowanie cystern (zastosowanie), zasady hierarchii cystern, - wyposażenie konstrukcyjne i obsługowe cystern, - układy i urządzenia bezpieczeństwa stosowane w cysternach, - zasady załadunku i rozładunku cystern, stopień napełnienia cystern 	3
6	<p>Zagrożenia dla ludzi i środowiska spowodowane przewozem drogowym towarów niebezpiecznych; ratownictwo techniczne i chemiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagrożenia stwarzane przez towary niebezpieczne, następstwa zdarzeń, - organizacja systemu ratowniczo-gaśniczego, - powiadamianie o zdarzeniu, - zasady działań ratowniczych na miejscu zdarzenia, - analiza okoliczności i przyczyn zaistniałych zdarzeń, - ochrona środowiska 	3
7	<p>Szkolenie kierowców i innych osób związanych z przewozem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzaje i zakres kursów, - dokumentacja z przeprowadzonych kursów 	1

b) przewóz koleją

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	Przepisy kolejowe: - przepisy krajowe i międzynarodowe dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych koleją, - przepisy zarządcy infrastruktury	1
2	Dokumentacja: - listy przewozowe w komunikacji krajowej i międzynarodowej – zasady wypełniania, ćwiczenia, - dokumenty kolejowe	2
3	Znakowanie wagonów: - zasady znakowania wagonów (krytych, odkrytych, platform), - znaki dotyczące manewrowania	1
4	Przewóz w cysternach: - dobór cysterny do towaru na podstawie stwarzanych zagrożeń oraz stanu skupienia, - charakterystyka cystern stałych, odejmwalnych, przenośnych, kontenerów-cystern, wagonów-baterii oraz cystern do przewozu odpadów - kodowanie cystern, - układy i urządzenia bezpieczeństwa stosowane w cysternach, - zasady załadunku i rozładunku cystern	4
5	Zagadnienie eksploatacyjne: - zdanie/przyjęcie przesyłki do przewozu, - zasady wykonywania prac manewrowych, - formowanie pociągu, - odległość ochronna, - wyposażenie pojazdów trakcyjnych w pociągach z wagonami z towarami niebezpiecznymi, - przewóz wagonów próżnych nieczyszczonych, - oczyszczanie wagonów po przewozie towarów niebezpiecznych	4
6	Zagrożenia dla ludzi i środowiska spowodowane przewozem towarów niebezpiecznych koleją – ratownictwo techniczne i chemiczne: - zagrożenia stwarzane przez towary niebezpieczne, następstwa wypadków, - powiadamianie o zdarzeniu, - zasady działań ratowniczych na miejscu zdarzenia, - przyczyny zdarzeń, - ochrona środowiska	3
7	Szkolenie pracowników: - zasady prowadzenia szkoleń, - dokumentacja szkolenia	1

c) przewóz żeglugą śródlądową

Lp.	Temat	Liczba godzin
1	<p>Statki używane do przewozu materiałów niebezpiecznych: konstrukcja</p> <p>a) wyposażenie, w tym</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstawowe, - dodatkowe, - sprzęt gaśniczy, <p>b) oznakowanie statków przewożących materiały niebezpieczne</p>	4
2	<p>Załadunek i rozładunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakazy ładowania razem (do jednego pojazdu) różnych materiałów niebezpiecznych oraz materiałów niebezpiecznych razem z żywnością, - szczególne wymagania dotyczące załadunku i rozładunku niektórych materiałów, w szczególności ograniczenia ilościowe, zasady załadunku, rozładunku zbiornikowców, - zakazy ładowania razem – ćwiczenia 	2
3	<p>Dokumenty wymagane podczas przewozu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzaje dokumentów, - analiza danych zawartych w dokumencie przewozowym, - weryfikacja danych zawartych w dokumencie przewozowym, - ćwiczenia 	2
4	<p>Wymagania w stosunku do cystern, kontenerów przewożących materiały niebezpieczne</p>	2
5	<p>Przewóz w zbiornikowcach: rodzaje zbiornikowców:</p> <p>a) zbiornikowce do przewozu materiałów o różnych stanach skupienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gazowym, - ciekłym, - stałym, <p>b) zbiornikowce do przewozu odpadów,</p> <p>c) układy i urządzenia bezpieczeństwa stosowane w zbiornikowcach</p>	3
6	<p>Zagrożenia dla ludzi i środowiska spowodowane przewozem materiałów niebezpiecznych - ratownictwo techniczne i chemiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja systemu ratowniczo-gaśniczego, - zasady działań ratowniczych na miejscu wypadku z materiałem niebezpiecznym, - zagadnienia ochrony środowiska 	3

WZÓR

.....
(miejsowość i data).....
(oznaczenie podmiotu).....
(nr w rejestrze podmiotów prowadzących kursy)**ZAŚWIADCZENIE NR.....¹⁾
o ukończeniu kursu z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych**Zaświadcza się o ukończeniu, w dniu, kursu²⁾: ADR początkowego³⁾: ADR doskonalącego⁴⁾: na eksperta ADN na eksperta ADN do spraw przewozu gazów na eksperta ADN do spraw przewozu chemikaliów doradcy⁵⁾:

przez Pana/Panią:

.....
(imię i nazwisko).....
(data i miejsce urodzenia).....
(nr PESEL⁶⁾).....
(podpis wystawiającego).....
(data otrzymania zaświadczenia
i podpis uczestnika kursu)¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 10 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

Objaśnienia:

- 1) Wpisać kolejny nr zaświadczenia łamany przez rok jego wydania oraz nr w rejestrze podmiotów prowadzących kursy.
- 2) Zaznaczyć właściwy rodzaj kursu poprzez postawienie znaku X.
- 3) Wpisać odpowiedni zakres kursu w ramach kursu ADR początkowego z podanych poniżej:
 - kurs podstawowy,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7.
- 4) Wpisać odpowiedni zakres kursu w ramach kursu ADR doskonalącego z podanych poniżej:
 - kurs podstawowy,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7.
- 5) Wpisać odpowiedni rodzaj szkolenia w ramach kursu doradcy z podanych poniżej:
 - kurs w zakresie części ogólnej,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz drogowy,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz kolejną,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz żeglugą śródlądową.
- 6) O ile został nadany. Jeżeli nie, to należy wpisać rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość.

WZÓR

.....
(imię i nazwisko lub nazwa podmiotu)

.....
(adres zamieszkania albo siedziba i adres podmiotu)

.....
(NIP – o ile został nadany)

WNIOSEK**o wpis do rejestru podmiotów prowadzących kursy z zakresu przewozu towarów
niebezpiecznych**

Na podstawie art. 50 ust. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów
niebezpiecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 756) wnoszę o dokonanie wpisu
do rejestru przedsiębiorców prowadzących kursy¹⁾:

- ADR początkowe i doskonalące
- na eksperta ADN
- na eksperta ADN do spraw przewozu gazów
- na eksperta ADN do spraw przewozu chemikaliów
- doradcy

.....
(imię i nazwisko lub nazwa podmiotu)

.....
(adres zamieszkania albo siedziba i adres podmiotu)

.....
(zakres kursów²⁾)

.....
(data i podpis podmiotu)

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 11 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

Objaśnienia:

- 1) Zaznaczyć właściwy rodzaj kursu poprzez postawienie znaku X.
- 2) Wpisać właściwy zakres kursu:
 - 1) w ramach kursu ADR początkowego i doskonalącego:
 - kurs podstawowy,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7;
 - 2) w ramach kursu doradcy:
 - kurs w zakresie części ogólnej,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz drogowy,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz koleją,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz żeglugą śródlądową.

WZÓR

.....
(miejscowość i data).....
(oznaczenie organu).....
(nr w rejestrze podmiotów prowadzących kursy)**ZAŚWIADCZENIE****potwierdzające wpis podmiotu do rejestru podmiotów prowadzących kursy
z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych**

Zaświadcza się o dokonaniu wpisu do rejestru podmiotów prowadzących kursy
w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych

.....
(imię i nazwisko lub nazwa podmiotu).....
.....
.....
(adres zamieszkania albo siedziba i adres podmiotu).....
(NIP – o ile został nadany)jako podmiotu prowadzącego kursy¹⁾:

- ADR początkowe i doskonalące
- na eksperta ADN
- na eksperta ADN do spraw przewozu gazów
- na eksperta ADN do spraw przewozu chemikaliów
- doradcy

w zakresie:

.....
.....
.....
(zakres kursów²⁾).....
(podpis organu)

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 12 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

Objaśnienia:

- 1) Zaznaczyć właściwy rodzaj kursu poprzez postawienie znaku X.
- 2) Wpisać właściwy zakres kursu:
 - 1) w ramach kursu ADR początkowego i doskonalącego:
 - kurs podstawowy,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów i przedmiotów klasy 1,
 - kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7;
 - 2) w ramach kursu doradcy:
 - kurs w zakresie części ogólnej,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz drogowy,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz kolejną,
 - kurs w zakresie części specjalistycznej – przewóz żeglugą śródlądową.